

CASUS WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

2021

Gebrek aan transparantie, onzorgvuldige presentatie en methode, weglaten van resultaten en onvoldoende rekenschap houden met belangen van belanghebbenden - ongegrond

Universiteit Twente

1. Onderwerp van de klacht

Samengevat omvat de klacht de volgende zaken: Gebrek aan transparantie, onzorgvuldige presentatie en methode, weglaten van resultaten en onvoldoende rekenschap houden met de belangen van belanghebbenden.

2. Samenvatting advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit aan het College van Bestuur

De CWI heeft op ... een klacht ontvangen van .. namens .. (hierna: Klager). De Klager beschuldigt .. en .. van Faculteit .. (hierna: Beklaagden) van schendingen op het gebied van wetenschappelijke integriteit. De klacht richt zich op het onderzoek door de Beklaagden naar .., resulterend in hun onderzoeksrapport. De Beklaagden hebben dit onderzoek verricht in opdracht van ...

De klacht omvat het volgende:

- Klacht 1: Mogelijke sturing door belanghebbende en gebrek aan transparantie op dit punt
- Klacht 2: Onzorgvuldige presentatie van onderzoek en conclusies
- Klacht 3: Onzorgvuldige methode
- Klacht 4: Weglaten van voor het experiment onwelgevallige resultaten
- Klacht 5: Onvoldoende rekenschap belangen [belanghebbenden]

Procedure

De CWI heeft op .. per email de klacht ontvangen van de Klager. De CWI heeft de Klager op .. laten weten de klacht in goede orde te hebben ontvangen, maar op dat moment onvoldoende capaciteit te hebben om de klacht te behandelen en met de behandeling van de klacht te starten in ... Eind .. is er over de ontvankelijkheid van de Klager correspondentie geweest tussen .. (leidinggevende van de Beklaagden) en het CWI. Alle relevante correspondentie is gedeeld met de Klager.

Begin .. heeft de CWI beraadslaagd over de ontvankelijkheid van de klacht. De CWI heeft de klacht ontvankelijk verklaard en de Klager hiervan op de hoogte gesteld per brief (..). De Beklaagden zijn geïnformeerd over de klacht per brief (..), evenals het College (..).

De CWI heeft als startpunt van haar onderzoek de Beklaagden in de gelegenheid gesteld een verweerschrift op te stellen. Op .. hebben de Beklaagden hun verweerschrift gestuurd naar de CWI, met het verzoek deze nog niet te delen. Het verweerschrift bevatte een vertrouwelijk document, ... De .. is in opdracht van het .. opgesteld door .. en ..om te beoordelen of de .. door de Beklaagden op wetenschappelijk verantwoorde wijze is verricht. Het verweerschrift van de Beklaagden is vervolgens met de Klager gedeeld op ... De Klager heeft hierop een repliek geschreven en dit aan de CWI gestuurd op ... De repliek is gedeeld met de Beklaagden op ...

De CWI heeft ter bespreking van de klacht met beide partijen een hoorzitting georganiseerd. Deze hoorzitting vond plaats in de vorm van een online conference. Op .. heeft de CWI haar concept adviesrapport gedeeld met Klager en Beklaagden en hen de gelegenheid gegeven om feitelijke onjuistheden in het rapport aan te geven, conform artikel 4, sub d, para. 8, sub e van de klachtenprocedure.

Bespreking van de klacht

De Klager heeft 5 klachten geformuleerd waarbij per klacht een aantal sub-klachten zijn opgenomen.

Samenvatting gezichtspunt van de Klager

Klacht 1 Mogelijke sturing door belanghebbende en gebrek aan transparantie op dit punt.

Klager stelt dat de in het onderzoek door de Beklaagden geïnterviewde personen voor een groot deel zijn uitgenodigd en geselecteerd door ... Hierdoor bestond risico op sturing van het onderzoek door ten aanzien van het .. meer positieve dan kritische personen te includeren. Volgens Klager zijn de Beklaagden in hun eindrapport niet transparant over deze gang van zaken. Klager stelt dat ook sturing van het onderzoek is uitgegaan doordat uitgenodigde personen voorafgaand aan het onderzoek een bericht hebben ontvangen van .., die hen aanspoorde om positief over .. te zijn. Volgens de Klager zijn Beklaagden in hun eindrapport eveneens onvoldoende transparant geweest over deze gang van zaken. Klager geeft voorts aan dat voorafgaand aan de interviews, .. aan .. de lijst met te bespreken onderwerpen heeft toegestuurd, maar dat de geïnterviewde .. (uitgezonderd 1), .. en de .. deze lijst niet hebben gekregen. De Klager stelt dat daardoor de laatstgenoemden onvoorbereid het interview ingingen. Voorts bekritiseert Klager de Beklaagden op hun gebruik van .. en .. door de ... De .. is volgens Klager een direct-belanghebbende bij een positieve uitkomst van het onderzoek. Volgens Klager kon de .. geen inzicht geven in de onderliggende ruwe data waardoor het (ook voor anderen) onmogelijk is om de data te controleren. Klager is van mening dat de .. van de .. hiaten vertoonden en dat de door Beklaagden gehouden interviews en het .. onvoldoende tegenwicht kon bieden voor deze hiaten waardoor de ervaring van .. onvoldoende werd meegenomen in het onderzoek. Klager verwijst in de repliek op het verweerschrift van Beklaagden ook naar de .. en reacties van derden, waaronder .. op de ...

Klager onderbouwt zijn voornoemde kritiekpunten met verwijzing naar de volgende normen uit Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018:

- art. 8 (Ontwerp); art. 18 (Uitvoering); .art. 44 (Verslaglegging).

Klacht 2: Onzorgvuldige presentatie van onderzoek en conclusies. Klager stelt dat er in het onderzoek onvoldoende aandacht wordt besteed aan de .. van het .. bij de vergelijking tussen .. en ... Klager stelt dat door het ontbreken van een goede referentiegroep geen

oorzakelijke verbanden kunnen worden herleid ten aanzien van geconstateerde verschillen tussen deze groepen. Ook verwijt Klager de Beklaagden onvoldoende transparant te zijn over de opzet van .. en de beperkingen die dit met zich meebrengt voor de conclusies over verschillen tussen ... Klager is voorts kritisch ten aanzien van conclusies van de Beklaagden over de toename van .. als gevolg van ... Volgens Klager wordt in de .. onvoldoende rekening gehouden met .. uit .. in .. en is er geen kosten/baten analyse verricht door de Beklaagden. Tot slot geeft Klager aan dat de Beklaagden zich in hun conclusies over .. van ..onvoldoende rekenschap geven van het feit dat de .. mede wordt bepaald door eerste .. in plaats van slechts door de .. van de ...

Klager onderbouwt zijn voornoemde kritiekpunten met verwijzing naar de volgende normen uit Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018:

- art. 37 (Verslaglegging); art. 38 (Verslaglegging); art. 39 (Verslaglegging); art. 53 (Communicatie).

Klacht 3: Onzorgvuldige methode. Klager stelt dat Beklaagden in het onderzoek een aantal problemen onvoldoende of niet hebben onderzocht. Het gaat hierbij om onder meer de ... Volgens Klager zijn Beklaagden geweest op hiaten in .. en tegengestelde geluiden vanuit andere bronnen, maar hebben zij hier geen aanvullend onderzoek naar gedaan. Klager stelt voorts dat onderzoekers zich niet verantwoorden over op welke wijze data uit hun onderzoek, zoals .., zijn verwerkt in hun verslag. Klager stelt dat er geen verslag lijkt te zijn en dat dit in elk geval niet is voorgelegd aan betrokkenen.

Klager onderbouwt zijn voornoemde kritiekpunten met verwijzing naar de volgende normen uit Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018:

- art. 5 (Ontwerp); art. 6 (Ontwerp); art. 16 (Uitvoering); art. 17 (Uitvoering); art. 22 (Uitvoering).

Klacht 4: Weglaten van voor het experiment onwelgevallige resultaten: Volgens Klager zijn verkregen data schijnbaar willekeurig meegenomen in het onderzoek. Kritiek op het experiment is volgens Klager achterwege gelaten of afgezwakt. Voorts stelt Klager dat het rapport feitelijke onjuistheden bevat waar Beklaagden mee bekend zijn en die zij niet hebben aangepast. Opvallend is volgens Klager dat deze feitelijke onjuistheden gunstig zijn voor de beoordeling van ...

Klager onderbouwt zijn voornoemde kritiekpunten met verwijzing naar de volgende normen uit Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018:

- art. 20. (Uitvoering); art. 23. (Uitvoering); art. 34. (Verslaglegging); art. 36. (Verslaglegging); art. 38. (Verslaglegging).

Klacht 5: Onvoldoende rekenschap belangen [belanghebbenden]. Klager stelt dat de Beklaagden onvoldoende rekening hebben gehouden met de belangen van de betrokken .. doordat hun ervaringen rond .. zelf onvoldoende onderzocht zijn en verwijst daarbij naar Klacht 1 t/m 4. Volgens Klager zijn de ongelijke machtsverhoudingen tussen .. en .. onvoldoende in het oog gehouden tijdens de opzet en uitvoering van het onderzoek.

Klager onderbouwt zijn voornoemde kritiekpunten met verwijzing naar de volgende normen uit Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018:

- art. 24. (Uitvoering).

Samenvatting gezichtspunt van de beklagde

Klacht 1: Mogelijke sturing door belanghebbende en gebrek aan transparantie op dit punt.

Volgens de Beklaagden hebben zij in de offerte voorafgaand aan het onderzoek aangegeven met wie (welke posities) en met hoeveel mensen zij het onderzoek willen uitvoeren. In afstemming met de .. is afgesproken met welke personen (van de van tevoren geïdentificeerde posities) gesprekken zouden worden gevoerd. De uitnodiging is verstuurd door ... Gedurende de interviews en na afloop van de interviews werd het voor de onderzoekers duidelijk dat het zinvol zou zijn om aanvullende interviews te verrichten. De Beklaagden geven aan dat na de interviews bleek dat de .. in de uitnodiging de zin had opgenomen "Daarom is het extra belangrijk dat [...] goed verloopt". Deze zin kan als aansporing worden gelezen om het proces van .. goed te laten verlopen, of als wens tot een positief resultaat. De Beklaagden geven aan dat achteraf bezien zij beter hadden moeten toezien op het versturen van de uitnodiging. De Beklaagden geven voorts aan dat zij een lijst van gespreksonderwerpen hadden voorbereid voor de geïnterviewden en hadden verzocht deze mee te sturen met de uitnodigingen. Dit blijkt slechts ten dele te zijn gebeurd. Volgens de Beklaagden is gedurende de interviews niet gebleken dat het ontbreken van de vooraf gestuurde lijst met onderwerpen een essentieel gemis was. De Beklaagden signaleren dat het wat betreft selectie van personen voor het .. evenmin geheel uitgesloten is dat de .. van de .., .., de keuze van deelnemers heeft gestuurd. De Beklaagden hebben aangegeven te willen spreken met .. uit verschillende categorieën, maar hebben het aan .. overgelaten .. te benaderen. Volgens de Beklaagden is het .. in een goede sfeer verlopen. Beklaagden delen niet de kritiek van een anonieme informant ten aanzien van wat wel of niet uit de bijeenkomst is meegenomen door de Beklaagden. Beklaagden hebben dit zorgvuldig gekozen en overwogen. Ten aanzien van de kritiek op het gebruik van de .. stellen Beklaagden dat zij oorspronkelijk een eigen .. wilden uitvoeren maar kort na aanvang van het onderzoek begrepen dat er recent een vergelijkbare .. door de .. was uitgevoerd. Het opnieuw uitvoeren van de .. werd door de Beklaagden weinig effectief geacht vanwege te verwachten lage response – zo kort na een vergelijkbare .. onder dezelfde ... Volgens de Beklaagden zijn de onderzoekers die de .. uitvoerden deskundig en onafhankelijk. Hoewel de onderzoekers vanwege AVG-restricties geen toegang hadden tot de ruwe data, hadden zij wel de beschikking over uitsplitsingen en aggregaties van data. Volgens de Beklaagden zijn de onderzoekers door de .. gefaciliteerd en niet gestuurd bij de uitvoering van de ... De Beklaagden geven aan dat de wijze van dataverzameling meer aandacht had kunnen krijgen in de rapportage, bijvoorbeeld in een afzonderlijk methodologiehoofdstuk.

Klacht 2: Onzorgvuldige presentatie van onderzoek en conclusies. De Beklaagden stellen dat in tegendeel tot wat Klager beweert, zij wel degelijk aandacht hebben besteed aan het feit dat .. en .. van het .. tussen .. en .. verschillen. Zij stellen dit ook in hun rapport te beschrijven. De Beklaagden stellen dat de .. van de ..de .. in staat stelt meer ... Volgens de Beklaagden zijn er geen misverstanden over de .. per ... De Beklaagden stellen voorts dat .. bij .. meer vrijheid hebben dan ... De Beklaagden signaleren daarbij dat de .. een alternatieve verklaring is aangezien voor beide groepen .. de .. in het algemeen groter is dan in ...

Klacht 3: Onzorgvuldige methode. De Beklaagden geven aan zich niet te herkennen in de klacht dat zij onvoldoende onderzoek hebben gedaan naar ... Zo is de .. die .. te geven expliciet opgenomen in hun rapport. De Beklaagden geven tevens aan dat zij over onder meer over de kwestie van o.. ook eigen data hebben verzameld en zich niet alleen beroepen

op ... De Beklaagden geven aan dat zij de zaak van de .. niet wilden laten domineren in het .. en er voor hebben gekozen om uiteindelijk een .. hiervoor uit te nodigen. Naar mening van de Beklaagden is hiermee voldoende aandacht gegeven aan deze kwestie. De Beklaagden geven voorts aan de interviews en . te hebben vastgelegd in interne verslagen, maar deze niet voorgelegd hebben aan betrokkenen omdat dit niet paste in de onderzoeksopzet en ook niet was toegezegd aan de gesprekspartners. Het concept-eindrapport is door de Beklaagden voorgelegd aan .. voor commentaar. De Beklaagden hebben vervolgens een afweging gemaakt waar zoveel mogelijk recht is gedaan aan alle opvattingen, data en informatie. De Beklaagden verwijzen bij deze klacht, evenals bij de voorgaande, naar de .. die volgens de Beklaagden aantoont dat de wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek in orde is. De Beklaagden geven aan dat Klager de scope van het onderzoek verbreedt, terwijl de onderzoekers zich bij de rapportage hebben gericht op de beantwoording van door de opdrachtgever, .. aangereikte onderzoeksvragen.

Klacht 4: Weglaten van voor het experiment onwelgevallige resultaten. De Beklaagden herkennen zich niet in de kritiek van Klager dat .. zouden zijn weggelaten in het onderzoeksverslag. Volgens de Beklaagden zijn zowel .. beschreven. De Beklaagden geven voorts aan dat de feiten die volgens Klager onjuist zijn, wel degelijk juist zijn. De Beklaagden verwerpen ook de interpretatie van Klager dat het onderzoeksverslag beweert dat het .. impliceert. Het .. bevat volgens de Beklaagden louter aanbevelingen. Volgens de Beklaagden is voorts het door Klager betwiste .. inderdaad niet beschreven in .., maar werd het door veel .. als .. aangehouden. Het door Klager aangehaalde percentage .. werd genoemd op de .. en is inmiddels aangepast.

Klacht 5: Onvoldoende rekenschap belangen [belanghebbenden]. De Beklaagden stellen .. als belangrijke categorie belanghebbenden te beschouwen en stellen voldoende ruimte te hebben gegeven om .. naar voren te brengen. De Beklaagden hebben diverse .. gesproken. In het .. konden de .. vrijuit praten en daarbij waren geen .. aanwezig. In het gesprek was aangegeven dat anonieme verslaglegging zou plaats vinden en alleen voor intern gebruik.

Discussie en overwegingen van de CWI

Om tot een afgewogen advies te komen bespreekt de CWI de klachten inclusief sub-klachten afzonderlijk.

Klacht 1: Mogelijke sturing door belanghebbende en gebrek aan transparantie op dit punt. Door Klager is aangegeven dat ten aanzien van de selectie van interviews mogelijke sturing heeft plaatsgevonden door ... De CWI merkt op dat de Beklaagden zelf hebben bepaald welke .. zij wilden interviewen en welke criteria zij hadden voor de deelnemers aan het ... De personen voor deze .. zijn aangedragen door .., evenals dat de personen voor het .. zijn aangedragen door de ... De CWI is van oordeel dat het selectieproces beter had gekund, met name qua aansturing van betrokkenen, maar is van oordeel dat Beklaagden in hun onderzoeksopzet niet hebben gehandeld in strijd met de normen inzake openheid inzake de rol van externe belanghebbenden of vermindering van invloed van buiten-wetenschappelijke belangen, argumenten of voorkeuren op het onderzoek, laat staan dat sprake is van een willens en wetens en daarmee verwijtbaar negeren van deze normen.

De CWI deelt het perspectief van Klager dat .. een aansporing is geweest tot .. van .. door de geïnterviewde personen. De CWI is van oordeel dat deze 'aansporing' de kans heeft vergroot op buiten-wetenschappelijke beïnvloeding van het onderzoeksproces. In welke mate

de ..met de bewuste 'aansporing' de resultaten van het onderzoek daadwerkelijk heeft beïnvloed is moeilijk te achterhalen. De Beklaagden hebben in de hoorzitting ook aangegeven dat deze aansporing uiterst ongelukkig was en hebben aangegeven aanvullende maatregelen te hebben genomen via het voeren van extra interviewgesprekken. De CWI acht het voldoende aannemelijk dat Beklaagden door de litigieuze aansporing zijn verrast en daarmee voor een ongewenste en moeilijk te redresseren situatie werden geplaatst. Niettemin plaatst de CWI vraagtekens bij het in het onderzoeksrapport ontbreken van een kritische reflectie ten aanzien van dit punt. Dit klemt in het bijzonder wat betreft de in art. 44 van de Gedragscode ten aanzien van verslaglegging verlangde openheid en volledigheid "(...) over de rol van externe belanghebbenden, opdrachtgevers, financiers, mogelijke belangenconflicten en relevante nevenwerkzaamheden." De CWI acht het van groot belang om transparant te zijn in de onderzoeksverslaglegging, in het bijzonder op voor veldonderzoek zo zeer kritische punten als voorkoming van ongewenste beïnvloeding van bevindingen tijdens het onderzoek. De CWI heeft in het onderzoeksverslag geen passages gevonden die de ontstane situatie, de beoordeling daarvan en eventuele reactie daarop bespreken. De CWI is van oordeel dat de Beklaagden daarmee op dit specifieke onderwerp van buiten-wetenschappelijke aansporing in hun verslaglegging onvoldoende transparant zijn geweest.

Ten aanzien van de klacht dat .. niet vooraf met alle betrokken zijn gedeeld meent de CWI dat dit beter had gekund, maar acht zij het niet aannemelijk dat hiermee sprake is van een schending van normen over openheid inzake de rol van externe belanghebbenden of over vermijding van buiten-wetenschappelijke invloed. Voor daadwerkelijke invloed op procesgang en conclusies van het rapport vond de CWI evenmin aanwijzingen.

De CWI is kritisch ten aanzien van het gebruik van de .. en de hiervoor door de Beklaagden aangevoerde argumenten. De CWI vindt het teleurstellend dat de onderzoekers ervoor hebben gekozen om hun onderzoek uit te voeren onder ongunstige condities (..). Dat onderzoekers de extreme consequentie hiervan niet hebben gevolgd, namelijk de opdracht niet aannemen dan wel teruggeven, vindt de CWI evenwel begrijpelijk. In de discussie over de .. verwijzen zowel Klager als Beklaagden naar gezichtspunten van derden ten aanzien van het gebruik van de ... De CWI is van oordeel dat deze discussie veeleer het karakter heeft van een methodologisch-wetenschappelijk debat dan dat op dit onderwerp van de klacht sprake zou van een integriteitsprobleem. De Beklaagden geven aan dat het onderzoek uitdrukkelijk .. was, gericht op het geven van .., en dat het geen ..betreft. De methodologie voor het onderzoek dient in overeenstemming te zijn met het doel van het onderzoek en bij het gegeven doel was gebruik van de .. een wetenschappelijk verantwoorde keuze. Klager geeft aan dat er echter ook veel gedetailleerde conclusies zijn getrokken. Dit roept de vraag op of wijze van verslaglegging, conclusies en methode, in overeenstemming zijn met het doel van het onderzoek. De CWI is met Klager van oordeel dat .. wel degelijk meer gedetailleerde bevindingen bevat maar is van oordeel dat de Beklaagden het beperkte hoofddoel .. duidelijk hebben aangegeven in de probleemstellingsformulering van hun onderzoek, in de indeling van het verslag en de weergave van de conclusies van het onderzoek. De CWI stelt tevens vast dat het onderzoek van de Beklaagden voornamelijk beschrijvend van aard is en niet opgezet als een analytisch onderzoek om een causaal verband te identificeren tussen .. en uitkomsten als ..en ervaringen van ... Evenwel acht de CWI het ongelukkig dat de theoretische onderbouwing in Hoofdstuk .. en uitwerking in Hoofdstuk .. van het onderzoeksrapport, niet duidelijk maakt op welke wijze de ..in het onderzoek zijn vertaalslag heeft kunnen vinden in ... In elk geval wordt dit voor de onderzochte statements niet expliciet gemaakt en dat maakt de keuze om gebruik te maken

van de .. kwetsbaar. De Beklaagden hadden naar het oordeel van de CWI transparanter kunnen en moeten zijn over de opzet van hun onderzoek en reikwijdte van de conclusies die op basis hiervan konden worden getrokken.

In conclusie is de CWI van oordeel is dat, wat betreft de door Klager opgeworpen normen uit de gedragscode, er geen bewijs is van opzettelijke strijdigheid met art. 18 (Uitvoering: Vermijd dat de keuze van de onderzoeksmethode, de data-analyse, de beoordeling van de resultaten en de weging van mogelijke verklaringen worden bepaald door buiten-wetenschappelijke belangen, argumenten of voorkeuren (bijvoorbeeld commerciële of politieke). Wat betreft de normen van art. 8 (Opzet: Betracht openheid over de rol van externe belanghebbenden en over mogelijke belangenconflicten.) en art. 44 (Verslaglegging: Wees open en volledig over de rol van externe belanghebbenden, opdrachtgevers, financiers, mogelijke belangenconflicten en relevante nevenwerkzaamheden.) is de CWI van oordeel dat Beklaagden onvoldoende transparant zijn geweest over de mogelijke aansporing/beïnvloeding van het onderzoek door belanghebbenden.

Klacht 2: Onzorgvuldige presentatie van onderzoek en conclusies.

Klager en Beklaagden verschillen van inzicht over de mate waarin ..voldoende is meegenomen in verklaringen en conclusies van het rapport. Beiden erkennen dat er geen .. was voor ... De CWI ziet deze discussie als onderdeel van het debat over de argumenten die Beklaagden presenteren voor hun standpunten in het rapport. Klager en Beklaagden verschillen van inzicht over het mogelijk maken van .. en ... De CWI beschouwt het geschil tussen beide partijen over .. als onderwerp van wetenschappelijk debat en niet als een mogelijk integriteitskwesitie. De CWI is van oordeel dat dit ook geldt voor de discussie over ... De CWI is, net als .., kritisch ten aanzien van de (onderbouwing van) een deel van de conclusies die worden getrokken door de Beklaagden, maar ook hier is de CWI van oordeel dat de interpretatie van onderzoeksbevindingen onderwerp is van wetenschappelijk debat en niet van schending van wetenschappelijke integriteit.

In conclusie is de CWI, wat betreft de door Klager in relatie tot Klacht 2 opgeworpen normen uit de gedragscode, van oordeel dat hoewel aan de normen van art.38 (Verslaglegging: Wees expliciet over onzekerheden en contra-indicaties en trek geen ongefundeerde conclusies.) en art. 39 (Verslaglegging: Wees expliciet over serieuze alternatieve inzichten die relevant kunnen zijn voor de interpretatie van de data en de onderzoeksresultaten.) mogelijk meer recht had kunnen worden gedaan, Beklaagden op onderbouwde wijze hun argumenten hebben gepresenteerd voor wat zij redelijkerwijs als best mogelijke conclusies mochten opvatten en daarmee aan de mogelijkheid van kritische analyse en wetenschappelijke tegenspraak voldoende recht hebben gedaan. Bijgevolg kan niet van een schending van deze normen worden gesproken. Wat betreft de ingeroepen normen van art. 37 (Verslaglegging: Wees helder over de resultaten en conclusies en over de reikwijdte daarvan.) en art. 53 (Communicatie: Wees eerlijk in publieke communicatie en helder over de beperkingen van het onderzoek en van de eigen expertise. Communiceer pas over onderzoeksresultaten aan het algemene publiek als er voldoende zekerheid over de resultaten bestaat.) is de CWI van oordeel dat, gelijk bij de beoordeling van Klacht 1 is opgemerkt, Beklaagden meer transparantie aan de dag hadden behoren te leggen wat betreft de beperkte reikwijdte van het onderzoek en de beperkingen die daaruit voortvloeien voor het geven van verklaringen en het trekken van conclusies.

Klacht 3: Onzorgvuldige methode

De Klager geeft aan dat verschillende .. .onvoldoende of helemaal niet zijn getoetst. De Klager verwijst hierbij onder meer naar .. en stelt dat de onderzoekers onvoldoende onderzoek hebben uitgevoerd. De CWI is van oordeel dat hier, net als bij klacht 1, relevant is dat de methodologie voor het onderzoek in overeenstemming is met het doel van het onderzoek. Dit roept de vraag op of wijze van verslaglegging, conclusies en methode, in overeenstemming zijn met het doel van het onderzoek. De CWI heeft vastgesteld dat het onderzoeksrapport niet duidelijk maakt of, en zo ja, hoe .. van .. aansluit bij de statements die Beklaagden in hun onderzoek centraal hebben gesteld. De CWI is van oordeel dat daardoor de methodologische onderbouwing van het .. als geschikt alternatief voor een eigen .., inhoudelijk onvoldoende wordt beargumenteerd. De CWI is van oordeel dat de Beklaagden in hun onderzoeksrapport duidelijker hadden moeten zijn, niet alleen over de reden om de .. te gebruiken (i.e. het risico van ..), maar vooral ook over de theoretische en methodologische inpasbaarheid van .. in hun onderzoek, alsmede of deze inpassing consequenties kon hebben of heeft voor hun bevindingen en conclusies. Dat .. het gebruik van .. als gerechtvaardigd beschouwt neemt, nu deze kwalificatie nauwelijks inhoudelijk is beargumenteerd, voor de CWI niet weg dat dit gebruik een betere toelichting had verdiend. De Klager stelt voorts dat er geen goede vastlegging is gedaan van data uit .. en dat onderzoekers niet transparant zijn hoe zij zijn omgegaan met conflicterende data. De CWI heeft op dit punt aan Beklaagde gevraagd nadere documentatie te verschaffen. Daarop hebben Beklaagden bericht dat van elk van verslagen zijn opgemaakt en in de meeste gevallen ook opnames (..) – deze verslagen zijn bij .. opgeslagen. Voorts hebben Beklaagden aangegeven dat met de respondenten is afgesproken dat de interview-opnames niet met derden zullen worden gedeeld en dat eventuele citaten op geanonimiseerde wijze zullen worden gebruikt. De CWI zou deze verslagen of opnames kunnen inzien, maar heeft dat niet nodig geacht, nu de klacht op dit onderdeel niet verder reikt dan dat er een goede vastlegging moet zijn. Van het .. is geen opname gemaakt, volgens Beklaagden om te bevorderen dat ... Er is van het .. wel een .. generiek verslag gemaakt, dat Beklaagden ook aan de CWI hebben doen toekomen. Ook heeft de CWI zich ervan vergewist dat Beklaagden weliswaar niet beschikten over .., maar wel over "uitsplitsingen en aggregaties van de data". De CWI heeft in hetgeen in Klacht 3 is aangevoerd geen reden gezien om zelfstandig onderzoek te doen naar hoe Beklaagden zijn omgegaan met conflicterende data. In conclusie is de CWI, wat betreft de door Klager in relatie tot Klacht 3 opgeworpen normen uit de gedragscode, van oordeel dat Beklaagden wat betreft het bepaalde in art. 5 (Ontwerp: Zorg voor een onderzoeksopzet waarmee de onderzoeksvraag beantwoord kan worden.) en art. 6 (Ontwerp: Geef een zorgvuldige methodologische onderbouwing.) transparanter hadden behoren te zijn over opzet van hun onderzoek en reikwijdte van hun conclusies. Ook wat betreft de normen van art. 16 (Uitvoering: Wees precies en accuraat bij de uitvoering van het onderzoek.) en art. 17 (Uitvoering: Hanteer wetenschappelijke methoden.) is de CWI van oordeel dat de explicitering beter had gekund. In het bijzonder ontbreekt een bespreking van de betrouwbaarheid en geldigheid van de wetenschappelijke procedures. Beklaagden hebben dit o.a. in hun verweer en ook ter zitting bevestigd, zoals met hun opmerking dat het achteraf beter ware geweest een .. op te nemen en een .. in te stellen. De CWI heeft geen aanwijzingen gevonden dat Beklaagden de norm van art. 22 (Uitvoering: Zorg dat bronnen controleerbaar zijn.) zouden hebben geschonden, waarbij de CWI heeft kunnen vaststellen dat Beklaagden in voldoende mate ervoor zorg hebben gedragen dat bronnen controleerbaar zijn, door een adequate verslaglegging en opslag – uiteraard op een wijze waardoor regels en afspraken over vertrouwelijkheid in acht worden genomen.

Klacht 4: Weglaten van voor het experiment onwelgevallige resultaten

De Klager stelt dat .. dat geuit is in .. willekeurig lijkt te zijn meegenomen. Beklaagden geven aan dat de .. is afgewogen en meegenomen in het onderzoeksrapport. De CWI gaat in beginsel ervan uit dat Beklaagden op juiste wijze de informatie uit .. goed hebben verwerkt. Voor de CWI is dit moeilijk te achterhalen, ook omdat context en dynamiek in ..niet of nauwelijks repliceerbaar is. De suggestie van Klager dat de CWI anonieme getuigenverklaring zou kunnen afnemen is om dezelfde reden niet zinvol geacht. Voorts is de CWI van oordeel dat het bestaan van verslaglegging door de Beklaagden van de gesprekken duidt op adequaat data management en een plausibele werkwijze, op basis van complementaire onderzoeksbronnen en methodes, waarmee controleerbaarheid in beginsel voldoende is gewaarborgd.

Ten aanzien van het beweerdelijk weglaten van onjuiste feiten signaleert de CWI dat ook hier een inhoudelijk/wetenschappelijk debat wordt gevoerd tussen Klager en Beklaagden. In de onderbouwing van dit onderdeel van de klacht heeft de CWI, mede in het licht van de reactie van Beklaagden, onvoldoende aanknopingspunten gevonden om aan te nemen dat sprake is van een integriteitsschending, noch tot het doen van nader onderzoek naar mogelijke aanwijzingen daarvoor.

In conclusie is de CWI, wat betreft de door Klager in relatie tot Klacht 4 opgeworpen normen uit de gedragscode, van oordeel dat – daargelaten dat dit bij het onderhavige onderzoek in praktische zin vrijwel ondoenlijk zou zijn, anders dan door het onderzoek geheel te herhalen – er onvoldoende aanwijzingen zijn om aan te nemen dat Beklaagden hebben gehandeld in strijd met de norm van art. 20. (Uitvoering: Doe recht aan alle verkregen onderzoeksresultaten.). Wat betreft de normen van art. 23 (Uitvoering: Beschrijf eerlijk, zorgvuldig en zo transparant mogelijk de data die verzameld zijn voor en/of gebruikt zijn in het onderzoek.), art. 34 (Verslaglegging: Presenteer op zorgvuldige wijze bronnen, data en argumenten.), art. 36 (Verslaglegging: Wees expliciet over relevante niet-gerapporteerde data die conform de onderzoeksopzet wel verzameld zijn maar tot andere conclusies dan de wel gerapporteerde zouden kunnen leiden.) en art. 38 (Verslaglegging: Wees expliciet over onzekerheden en contra-indicaties en trek geen ongefundeerde conclusies.) stelt de CWI vast dat hoewel wetenschappelijk kritiek mogelijk is op de omvattendheid en gedetailleerdheid van onderzoeksopzet, - uitvoering en - conclusies, geen aanwijzingen zijn gevonden dat in verband met deze normen sprake is van schending van wetenschappelijke integriteit.

Klacht 5: Onvoldoende rekenschap belangen [belanghebbenden]

De Klager stelt dat met de voorgaande klachten tezamen, onvoldoende is rekening gehouden met de belangen van .. de Beklaagden. De CWI meent dat de inhoudelijke aspecten van deze klacht genoegzaam zijn besproken in de evaluaties van klacht 1 tot en met 4. Ten aanzien van de betrokken norm uit de gedragscode ziet de CWI niet dat er onvoldoende maatregelen zijn genomen in de opzet van het onderzoek en de gehanteerde onderzoeksinstrumenten om belangen van de betrokken .., te respecteren. De CWI heeft zich er in dit verband van vergewist dat de binnen de universiteit Twente voorgeschreven ethische goedkeuring heeft aangevraagd (..) en dat die goedkeuring is verkregen.

In conclusie is de CWI van oordeel dat de bij Klacht 5 ingeroepen norm van art. 26 Gedragscode (Uitvoering: Houd rekening met belangen van (proef)personen, (proef)dieren en de risico's voor de onderzoekers en de omgeving, waarbij in ieder geval alle relevante wettelijke voorschriften en gedragscodes in acht wordt genomen.) reeds vooraf in voldoende mate in acht is genomen en heeft geen aanwijzingen gevonden dat deze norm of de

omschrijving van werkzaamheden in de aanvraag van ethische goedkeuring bij de uitvoering van het onderzoek niet in acht is genomen.

7. Conclusies en aanbevelingen van de CWI

De CWI heeft de klacht die bestond uit 5 deelklachten met sub-items per item bestudeerd. De CWI constateert dat bij een aantal onderwerpen sprake is van een debat van wetenschappelijk aard. Ook is de CWI van oordeel dat het voor het vinden van aanleiding tot dit debat, alsmede voor het voeren daarvan bevorderlijk zou zijn geweest indien het onderzoek meer expliciet zou zijn geweest over theoretische, methodologische en praktische beperkingen en voor het onderzoek een .. zou zijn ingesteld – zoals ook door Beklaagden zelf in verweer is opgemerkt. Daarmee is echter niet gezegd dat derhalve moet worden gesproken van een verwijtbare schending van de wetenschappelijke integriteit.

De CWI ziet als centraal element in de door Klager ingebrachte klachten de vraag in welke mate de Beklaagden voldoende transparant zijn over beperkingen van hun onderzoeksmethodologie en de gang van zaken gedurende de uitvoering van het onderzoek. Transparantie is een van de vijf principes die aan de gedragscode wetenschappelijke integriteit ten grondslag ligt en daarmee een essentieel punt voor de CWI. Dat geldt in het bijzonder ten aanzien van doelstelling, theoretische onderbouwing, dataverzameling en -analyse, aard en robuustheid van bevindingen en conclusies, met inbegrip van kwesties van wetenschappelijk debat alsmede hoe is omgegaan met invloed van belanghebbenden bij opzet en uitvoering van het onderzoek

De CWI is van oordeel dat ten aanzien van de aansporing .. door belanghebbenden, beperkingen van de onderzoeksmethodologie voor het formuleren van conclusies en beperkingen voor het gebruik van .., moet worden geconcludeerd dat de Beklaagden onvoldoende transparant zijn geweest in hun verslaglegging. De CWI is hierbij van oordeel dat hierbij sprake is van schending van de toepasselijke normen van wetenschappelijke integriteit, in het bijzonder artt. 5, 6, 8, 16,17, 37, 44 en 53 van de Gedragscode. Uitgaande van het kwalificatiemodel van hoofdstuk 5 van de Gedragscode valt geen van de voornoemde normen binnen de categorie van 'duidelijkste schendingen van de wetenschappelijke integriteit'. De schendingen van normen vervat in art. 8 (Ontwerp), 44 (Verslaglegging) en 53 (Communicatie) vallen wel binnen de tweede categorie, van gevallen waarbij het 'van de uitkomst van de weging met behulp van de wegingscriteria af (hangt) of de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' op haar plaats is dan wel een minder zware kwalificatie. De schendingen van de normen vervat in artt. 5 en 6 (beide Ontwerp), artt. 16 en 17 (beide Uitvoering) alsmede van art. 37 (Verslaglegging) betreft het de derde categorie waarbij 'niet-naleven (...) in het licht van de wegingscriteria voor de kwalificatie 'schending van wetenschappelijke integriteit' slechts bij uitzondering aanleiding (zal) zijn.' Hoofdstuk 5 van de Gedragscode noemt voor de voornoemde weging de verschillende factoren:

- a. De omvang van niet-naleven: naar het oordeel van de CWI is met name gebrek aan transparantie een belangrijke factor, maar ziet deze op feiten (zoals de rol van belanghebbenden en het gebruik van ..) waarvan niet aannemelijk is geworden dat deze de validiteit van het onderzoek daadwerkelijk hebben aangetast. De CWI kwalificeert de 'omvang van niet-naleven' als belangrijk maar van beperkt gewicht.
- b. De (mate van) opzet: de CWI is door het onderzoek naar de klacht tot de overtuiging gekomen dat Beklaagden hun onderzoek niet willens en wetens zodanig hebben opgezet

en uitgevoerd dat voornoemde normen slechts minimaal werden uitgelegd en toegepast, laat staan genegeerd. De CWI kwalificeert de '(mate van) opzet' als afwezig.

Grove nalatigheid of slordigheid/onwetendheid: uit de toelichting die Beklaagden hebben gegeven op de keuzes die zij in het onderzoek hebben gemaakt concludeert de CWI dat de Beklaagden tijdens het uitvoeren van het onderzoek werden geconfronteerd met een duidelijke poging het resultaat van het onderzoek te beïnvloeden, waarop de onderzoekers hebben gereageerd met remediërende acties zoals ... Gepaste acties zoals .. was niet mogelijk. De Beklaagden hebben nagelaten .., dan wel de beïnvloeding expliciet op te nemen in het rapport. De CWI onderkent dat een dergelijke gevolgtrekking buitengewoon lastig is, ernstige gevolgen zou hebben en zou getuigen van extreme moed. Het ontbreken van transparantie (achteraf) in het rapport is de Beklaagden meer aan te rekenen. De CWI kwalificeert de 'nalatigheid/slordigheid' als belangrijk maar met beperkt gewicht.

- c. Gevolgen voor validiteit en stand van de wetenschap: de CWI is van oordeel dat hiervan geen sprake is.
- d. De mogelijke effecten op het vertrouwen in de wetenschap en tussen wetenschappers; de CWI is van oordeel dat Beklaagden zich, juist omdat ..betreft, meer principieel en expliciet rekenschap hadden moeten geven van mogelijke kwetsbaarheden en het onderzoek. Voor het overige zij verwezen naar het gestelde onder c.
- e. De overige mogelijke gevolgen voor individuen, de samenleving of de omgeving; zie het gestelde onder d.
- f. Het mogelijke voordeel voor de onderzoeker of andere belanghebbenden; hiervan is de CWI in het geheel niet gebleken.
- g. Of het om een wetenschappelijke publicatie gaat dan wel een populairwetenschappelijke uiting, onderwijsmateriaal of advies: het betreft een wetenschappelijk rapport en in die zin is niet-naleving een zwaarwegend feit.
- h. De opvattingen in de discipline(s) over de ernst van het niet-naleven: de CWI is van oordeel dat de bevindingen van .. geen gezaghebbend oordeel inhouden omtrent de vraag of sprake is van niet-naleving van normen van wetenschappelijke integriteit. De .. is niet aantoonbaar opgezet als een integriteitstoets, en lijkt voornamelijk ingericht te zijn als een kwaliteitstoets. De CWI is van oordeel dat hoewel discussies van wetenschappelijke aard kunnen zijn, en waar inhoudelijk geen integriteitkwestie aan ten grondslag ligt, het uit integriteitsoogpunt – uit principe van transparantie – het wel van belang is om op het bestaan van die discussies te wijzen. Dat gezegd zijnde ziet de CWI in het oordeel van de .. wel een aanwijzing dat de feiten die de CWI kwalificeert als vormen van niet-naleving, binnen de relevante discipline als minder ernstig worden opgevat.
- i. De positie en ervaring van de onderzoeker: het onderzoek is uitgevoerd door ..; zie overigens de weging onder c.
- j. De mate waarin de onderzoeker vaker is tekortgeschoten: hiervoor ontbreken bij de CWI aanwijzingen.
- k. Of de instelling bij de uitvoering van haar zorgplichten is tekortgeschoten: de CWI heeft hiervoor geen aanwijzingen.
- l. De tijd die verlopen is voordat van binnen of buiten de instelling tegen het niet-naleven actie is ondernomen: het onderzoek is van ..; de noodzaak tot aanpassing is primair een aangelegenheid tussen opdrachtgever en Beklaagden.

Uit de weging op voet van bovengenoemde factoren trekt de CWI de conclusie dat de geconstateerde niet-naleving van de normen van artt. 5, 6, 8, 16,17, 37, 44 en 53 Gedragscode, in geen enkel geval zodanig ernstig is geweest dat van schending van wetenschappelijke integriteit moet worden gesproken.

Ten aanzien van de schending van de normen van artt. 8, 44 en 53 is de CWI van oordeel dat de niet naleving moet worden gekwalificeerd als 'bedenklijk gedrag'. Gezien dat Klager en Beklaagden in de aanloop naar publicatie van het rapport veelvuldig contact hebben

gehad aangaande deze aspecten, is de CWI van mening dat Beklaagden deze discussies ten minste hadden moeten melden, dan wel alternatieve gezichtspunten hadden moeten geven, vanuit het oogpunt van transparantie. Het is aan de Beklaagden, als onafhankelijk onderzoekers, voornoemde discussie te beoordelen als onderdeel van een wetenschappelijk debat over te volgen methodologie. Echter, transparantie op het gebied van mogelijke externe beïnvloeding en van beperkingen van het onderzoek zijn uitdrukkelijk als norm opgenomen in de code en mag als good-practice worden verwacht van de Beklaagden, zeker als op het bestaan van mogelijke beïnvloedingen en beperkingen in het onderzoek wordt gewezen door derde-belanghebbenden. Doordat Beklaagden hiervan onvoldoende blijk geven wordt hun onderzoek niet op wetenschappelijk transparante wijze gepresenteerd en ontstaat voor hen zelf het risico van de verdenking bewust iets te verzwijgen. Het CWI is daarom van oordeel dat de niet-naleving van de genoemde normen kan worden gekwalificeerd als 'bedenklijk gedrag'.

De CWI adviseert het College van Bestuur om de klacht ongegrond te verklaren in de zin dat Beklaagden niet kan worden verweten wetenschappelijke niet-integer te hebben gehandeld. De CWI adviseert de geconstateerde niet-naleving van de normen van artt. 8, 44 en 53 van de Gedragscode te kwalificeren als bedenklijk gedrag.

3. Aanvankelijk oordeel College van Bestuur 7 september 2020

Het College van Bestuur heeft kennis genomen van het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit inzake de klacht ingediend door de Klager. Het College van Bestuur neemt het voorlopige besluit om de klacht ongegrond te verklaren in de zin dat de Beklaagden niet kan worden verweten wetenschappelijk niet-integer te hebben gehandeld. Het College van Bestuur kwalificeert de niet-naleving van de normen van Artt. 8, 44 en 53 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit door de Beklaagden als lichte tekortkoming.

4. LOWI

De Klager heeft het LOWI verzocht te adviseren inzake de ingediende klacht.

Het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit:

- I. verklaart het verzoek gegrond alleen voor zover het Bestuur de normschendingen kwalificeert als lichte tekortkoming;
- II. verklaart het verzoek voor het overige ongegrond;
- III. adviseert het Bestuur de normschendingen 8, 44 en 53 in het definitieve oordeel te kwalificeren als 'bedenklijk gedrag'.

Het volledige advies is gepubliceerd op de website van het LOWI ([link](#))

5. Definitief oordeel College van Bestuur 25 mei 2021

Het College van Bestuur heeft kennis genomen van het advies van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) inzake de klacht ingediend door de Klager. Het College van Bestuur neemt het definitieve besluit om de klacht ongegrond te verklaren in de zin dat de Beklaagden niet kan worden verweten wetenschappelijk niet-integer te hebben gehandeld. Het College van Bestuur kwalificeert de niet-naleving van de normen van artt. 8,

44 en 53 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit door de Beklaagden als bedenkelijk gedrag.